

Marieke Blokland

ART ★ JOURNALING & MIXED MEDIA

Ideeën voor je
eigen art journal

Experimenteer met teken- en schildermateriaal

Dankwoord

Marike, Lunia en Catrien, bedankt voor deze kans!

KOSMOS
www.kosmosuitgevers.nl

© 2014 Kosmos Uitgevers, onderdeel van VBK Media, Utrecht/Antwerpen

Teksten en ideeën: Marieke Blokland

Foto's: Marieke Blokland en Piet Pulles

Ontwerp: Villa Grafica

ISBN 9789043917551

ISBN e-book: 9789043917568

NUR 476

Alle rechten voorbehouden / All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze en/of door welk ander medium ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de maker, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten van derden zo goed mogelijk te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich tot de uitgever wenden.

Inleiding	7	Tekst	65
Art journaling & mixed media ..	8	Kras-schrijven	65
Wat is art journaling?	8	Schrijven	66
Wat is mixed media?	9	Kalligrafie	67
Hoe begin ik?	10	Nog meer letters	69
Waarom dit boek?	11	Illustreeren	71
De ondergrond	14	Verras jezelf	71
Papier en schildersdoek	15	Doodles	72
Journals	17	Tekeningen die altijd lukken	75
Gereedschappen	18	Gezichtjes	77
Penselen en kwasten	18	Mixed media poppetjes	78
Schrapers, spatels, rollers, sponsjes enz.	19	Ontwikkel je eigen stijl	81
Teken- en schildermateriaal	21	Tips voor het ontwikkelen van	
Gesso	21	je eigen stijl	81
Transparante gesso	23	Art journal als schetsboek	83
Medium	25	Art journal als dagboek	84
Acrylverf	28	Art journal als therapie	86
Aquarelverf en gouache	32	Kleuronderzoek	87
Inkt en ecoline	35	Abstract of figuratief?	88
Inktspray	35	Gallery	91
Spray paint	41	Slotwoord	108
Potlood	43	Pleidooi voor een kunstzinnig leven	108
Houtskool	47		
Pastels	49		
Kroontjespen	52		
Fineliners	53		
Markers en pennen	54		
Technieken	57		
Layering: laag over laag	57		
Stempelen	58		
Monoprinting	60		
Sjabloneren	61		
Collage	62		

INLEIDING

Vieze handen

Wat betreft creatieve hobby's heb je grofweg twee typen mensen. Het ene type is allergisch voor vieze handen, het andere vindt vieze handen juist heerlijk. Houden van een beetje vieze handen bestaat niet. Het is óf wel, óf niet. Als jij tot die eerste groep behoort, dus een hekel hebt aan vieze handen, dan heb je nú de kans om dit boek weer netjes dicht te doen en terug in de boekenkast te schuiven.

Ben je er nog? Nou, dan kunnen we beginnen. Ik hoef geen lange inleiding te houden, want de enige voorwaarde om te beginnen met art journaling en mixed media is dat je vieze vingers niet schuwt. Dat is alles. Je hoeft niet te kunnen tekenen. Sterker nog, je hoeft nog geen streep recht op papier te kunnen zetten. Je hoeft niet gestudeerd te hebben, je hoeft niets van kunst af te weten en je hoeft geen enkele tekencursus gedaan te hebben.

Ik neem je in dit boek stap voor stap mee in de wereld van art journaling en mixed media. Ik behandel een voor een de belangrijkste kunstenaarsmaterialen en leg uit wat je ermee kunt doen. Daarna kun je alles wat je geleerd hebt gaan mixen. Ten slotte zet je de eerste stappen naar het ontwikkelen van je eigen stijl en signeer je je kunstwerken met trots.

Veel plezier!

Marieke Blokland

Over de auteur

Marieke Blokland is een fanatiek journaler en expert op het gebied van creatieve papierhobby's. Na een opleiding grafische vormgeving aan de kunstacademie van Breda heeft ze bijna tien jaar op de marketingafdeling van hobbywinkelketen Pipos gewerkt. Tegenwoordig werkt ze als zelfstandige onder de naam Bloknote. Ze tekent, illustreert, ontwerpt, schrijft, maakt YouTube-video's en geeft creatieve workshops op het gebied van tekenen, schilderen, scrapbooking, mixed media en art journaling. Live maar ook met behulp van video's in haar online mixed media school www.bloknote-academy.com.

Websites: www.bloknote.nl
www.bloknoteacademy.com
www.mixedmediaschool.com

Blog: mariekeblokland.blogspot.nl

Facebook: facebook.com/bloknotenl

Signeer je
je kunst-
werken met
trots

ART JOURNALING & MIXED MEDIA

WAT IS ART JOURNALING?

Kliederschetsboek

In het Nederlands zou je art journal het beste kunnen vertalen als 'kunstlogboek'. Dat klinkt alleen zo serieus en zwaar. Ik zie mijn eigen art journals meer als een soort klie-derschetsboeken. Voor jou is een art journal misschien wel een gedecoreerd dagboek of een illustratief ideeënboek. Sommige mensen gebruiken een art journal om er hun gedachten in op te schrijven en plakken daar mooie plaatjes bij. Anderen schrijven niets en vinden het vooral leuk om te experimenteren met verschillende kunstenaarsmaterialen. Een derde verzamelt mooie spreuken en maakt daarbij passende illustraties.

Eigenlijk is een art journal een niets-moet-alles-mag-boek. Het is een notitieboek, waarin je je creatieve ei kwijt kunt. Dat ei hoeft niet eens een mooi ei te zijn. Er zijn

denk ik een heleboel mensen, zoals ik, met creatiedrang. Dat is de mens eigen. Ben je ooit wel eens in een grot geweest met prehistorische grottekeningen? Dan snap je wat ik bedoel. Mensen moeten eten, hebben warme kleding nodig aan hun lijf en een dak boven hun hoofd. Zodra ze dat hebben ontstaat vanzelf de behoefte om dingen zelf te maken.

Ik zie mijn eigen art journals meer als een soort klie-derschetsboeken.

★
Een art journal is een niets-moet-alles-mag-boek

WAT IS MIXED MEDIA?

Te veel om op te noemen

Mixed media is Engels voor 'gemengde technieken'. Let maar eens op als je in een museum bent. Onder de schilderijen hangen bordjes met de naam van de kunstenaar en de titel van het werk. Daaronder staat welke materialen de kunstenaar gebruikte. Acryl op doek, bijvoorbeeld. In sommige gevallen staat er: gemengde technieken.

Een stofzuiger is een medium om je huis schoon te maken. Krijt is een medium om mee te tekenen. Het woord medium betekent niets anders dan 'hulpmiddel'. En het woord media is de meervoudsvorm van medium. Wanneer je meer dan één teken- of schildermedium door elkaar hebt gebruikt, spreken we van mixed media. Het betekent in feite: te veel om op te noemen.

In de art & craft-wereld is mixed media een term geworden voor een kunstzinnige hobby, die niet zomaar onder het kopje 'tekenen en schilderen' valt te plaatsen. Mixed media is zelfexpressie met behulp van een breed scala aan teken- en schildermaterialen.

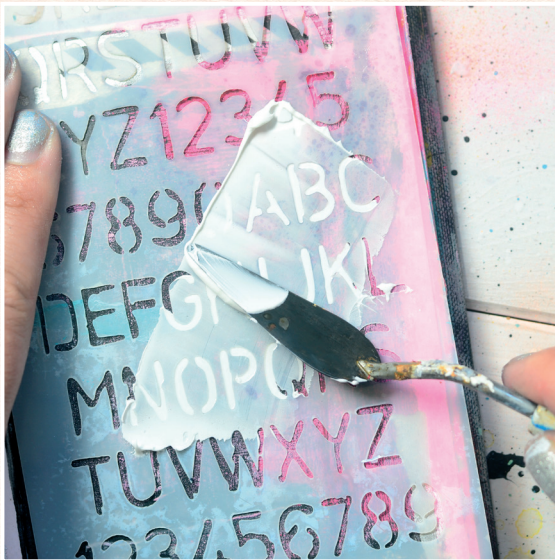
Wat heeft het met elkaar te maken?

Art journaling en mixed media hebben niet per se iets met elkaar te maken. Het is niet zo dat elke art journaler gemengde technieken toepast. Sommige art journalers beperken zich bijvoorbeeld alleen tot pen.

Hoewel de twee op zichzelf staan, houden verreweg de meeste kunstenaars een kunstenaarsdagboek bij. Ze experimenteren, noteren ideeën en maken schetsen in hun journal. In een boekje ben je vrij om te experimenteren zonder dat daar meteen een geweldig resultaat uit voort hoeft te komen. Voor veel crafters is het enige verschil dat je art journaling in een boek doet en mixed media op losse vellen papier of op schildersdoek.

Mixed media
is zelf-
expressie met
behulp van
een breed
scala aan
teken- en
schilder-
materialen

Opdracht: Structuren verzinnen met sjablonen

Modelleerpasta is misschien wel het leukste structuur medium, omdat het precies in de vorm blijft zoals je het aanbracht. Druk met een paletmes modeling paste in een sjabloon. Haal het sjabloon weg. Een 3-dimensionale afdruk blijft achter.

MIX!

- Structuur medium geeft interessante structuren aan canvasdoek, canvas board of houtpaneel
- is mengbaar met acrylverf
- gemakkelijk aan te brengen over acrylverf
- niet geschikt op dun papier
- druk schone stempel of voorwerp in het natte medium voor structuur
- kras met stompe punt in het natte medium.

TIP!

Met Catalyst-tools geef je extra structuur aan je medium.

ACRYLVERF

Acrylverf kun je vrijwel overal op gebruiken en met vrijwel alles combineren. Het is snel droog, dus je werkt gemakkelijk laag over laag. Omdat acrylverf zo snel droogt, moet je je penselen tijdens gebruik nathouden en daarna grondig reinigen. Gebruik acrylverf onverdund of verdun het met water, medium, gesso of structuurpasta's. Gebruik de kleur puur uit de fles of meng kleuren onderling.

Opdracht: Veldbloemen van ecoline

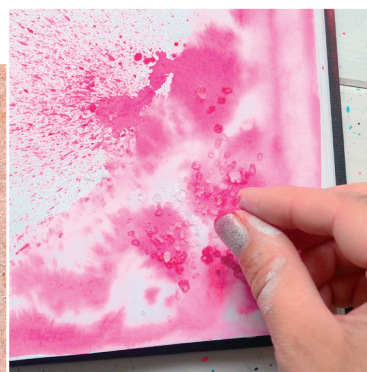
Teken met vetkrijt (zie pagina 49) cirkels. Schilder er bollen ecoline overheen. Geef je bollen stelen. Spetter en druppel met in water verdunde ecoline. Je kunt ook met een kroontjespen (zie pagina 52) met de ecoline tekenen.

Spetteren met een oude tandenborstel.

Nat-in-nat-techniek.

Zeezout in de ecoline strooien en laten drogen. [Zeezout vervolgens verwijderen.]

Blazen met een rietje.

MIX!

- Ecoline is niet watervast
- blijft na droging reageren op water, is daardoor niet geschikt voor alle mixed media-technieken
- niet geschikt in onderlaag onder gesso
- perfect in combinatie met Oost-Indische inkt of grafietpotlood
- geeft knallende kleuren op wit papier
- vanwege waterige eigenschap heel geschikt om mee te spetteren, sprayen, druppelen
- geeft aan tekeningen met oil wax pastels een bijzonder contrast.

TIP!

Laat de woorden dansen over je pagina en wees niet al te netjes. (Zie Overdrijven is de kunst, pagina 66.)

Moderne kalligrafie

Kalligrafie had tot voor kort een wat stoffig imago. Letters geschreven met een brede pen kunnen soms bombastisch en ouderwets ogen. Duitse schrijffletters liggen, net als Bratwurst, zwaar op de maag.

Vroeger was het bij kalligrafie belangrijk dat de kalligraaf volgens een aantal strikte regels elk letterteken perfect schreef. Gooi je al die strikte regels overboord, dan krijg je wat men noemt: modern calligraphy, of the new calligraphy. Moderne kalligrafie is schoonschrijven, geïnspireerd op het Copperplate-schrift, in het Nederlands ook wel zwelschrift genoemd.

Je schrijft met een puntige tekenpen, en niet met een brede pen. Door meer druk uit te oefenen op de pen, slijten de twee pendelen uiteen, waardoor een bredere lijn ontstaat. Je oefent veel druk uit op de pen als je een neerwaartse beweging maakt (zie faux calligraphy, pagina 67) en weinig druk bij opwaartse beweging.

Als je echt verdergaat met kalligraferen, zul je ontdekken dat het handig is als je je pen in een specifieke hoek houdt tijdens het schrijven. Maar omdat dit boek gaat over het vrije art journaling ga ik daar nu verder niet op in.

Opdracht: Mooie woorden laten drogen (zie pagina 64)

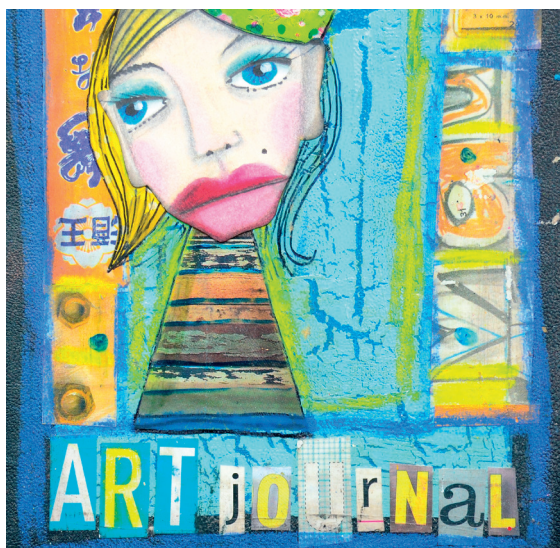
Schrijf de volgende zin een heleboel keer op een vel (scrapbook)papier:

'Mooie woorden laat ik drogen en daarna scheur ik ze in duizend stukjes.'

Laat de woorden drogen en scheur het vel in een paar stukken. De eerste keer lukt het je waarschijnlijk niet om meteen een prachtig schrift uit je kroontjespen te krijgen, maar nu heb je tenminste wel mooie collagepapiertjes, die geweldig te gebruiken zijn in je journals.

NOG MEER LETTERS

Tekst is een belangrijk onderdeel van journaling. Maar voor tekst hoef je niet per se woorden te schrijven. Je kunt tekst bijvoorbeeld ook:

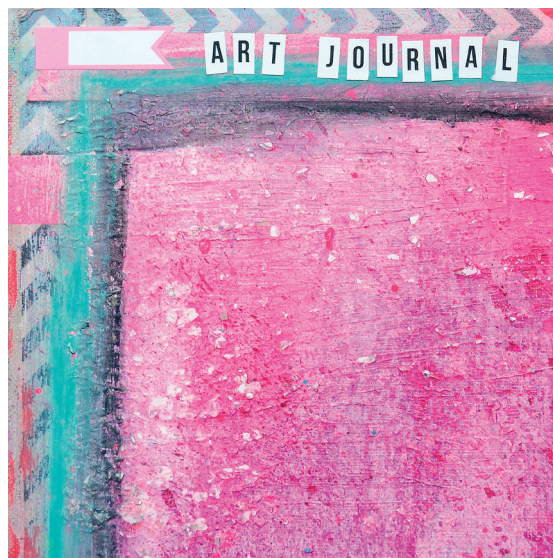
Uitknippen en opplakken

Met sjablonen stencilen

Stempelen

Met stickers opplakken

C	D		
H	I	J	J
M	N		O
S	S	T	T
X	X	Y	Y
C	c	d	
	h	i	i
	m	n	
	s	s	t
	y	y	z
		8	9
		fun	
		stars	
		tails	
		MEMORIES	

1. KUNST GEEFT JE ZELFVERTROUWEN

Mensen die in staat zijn om zich met verf, pen of potlood uit te drukken en die in staat zijn om met hun blote handen van niets iets te maken, worden sowieso gerespecteerd door anderen. Je omgeving zal zien hoezeer jij opbloeit als jij bezig bent met je teken- en schilderspullen. Ze zullen je zien groeien en ze zullen je erom bewonderen en respecteren. Bewondering en respect geven je zelfvertrouwen.

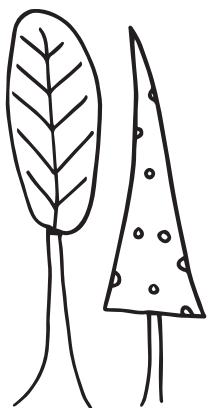

2. KUNST IS JE NALATENSCHAP

We leven in een digitale wereld. Als we vanaf morgen plotseling geen elektriciteit meer zouden hebben, dan zouden we niets kunnen zien van al die teksten die we dagelijks op onze telefoons en computers naar elkaar sturen. Van andere tijdperken weten we veel, omdat er van gewone mensen veel tastbaars bewaard is gebleven, zoals handgeschreven brieven. In ons tijdperk is vrijwel alles digitaal geworden. Maar jouw journals en je kunst zijn niet digitaal. Ze zijn tastbaar en klaar voor de generaties die na ons komen.

3. KUNST GEEFT EEN BEELD VAN WIE JIJ WERKELIJK BENT

Je kunt iemand vertellen hoe je je voelt in woorden. Je kunt erover praten, je kunt het opschrijven in een brief, een e-mail of een blog. Maar jezelf uiten met kleur, met krijtjes, potlood of verf, geeft pas écht een eerlijke, oprechte uitdrukking van hoe je je voelt. Wanneer je je art journals aan iemand laat zien, dan zeg je in feite: kijk, dit ben ik. Zo ben ik vanbinnen.

4. CREËREN MAAKT GELUKKIG EN TROTS

Elke avond voor de tv zitten maakt je níét gelukkig. Misschien op zijn tijd een keertje als je moe bent na een lange dag werken, maar élke avond? Ik ben er zelfs van overtuigd dat (te veel) tv-kijken je dommer maakt. Van creatief bezig zijn word je in elk geval nóóit dommer! Je kunt iedere dag iets kunstzinnigs maken, zonder je ook maar een moment nutteloos te voelen. Iets creëren voelt nuttig, omdat het een zinvolle bezigheid is. Als je je nuttig voelt, voel je je gelukkig.

NIKS-MOET- EN-ALLES- MAG★KUNST

Een art journal is een creatief dagboek waarin je al je creatieve lust kwijt kunt; van collages, doodles, tot kalligrafieren en illustreren. Je kunt hierbij verschillende teken- en schildermaterialen gebruiken, maar ook krantenknipsels en foto's.

Auteur Marieke Blokland toont in *Art journaling & mixed media* verschillende technieken, hoe diverse materialen gemixt kunnen worden en hoe je als beginnende kunstenaar een eigen stijl ontwikkelt voor je art journal. Gebruik dit boek als handleiding en journal erop los!

ISBN 978-90-4391-755-1

9 789043 917551

www.kosmosuitgevers.nl

KOSMOS

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen
NUR 476

